

Metodiske tips

Et hovedprinsipp er å spare på energien. Riktig tilrettelegging gjør at eleven kan bruke energien sin på det som er morsomt og viktig og ikke på å måtte kompensere unødige for sin synsvanske.

- ▶ At du sier hvem du er når du henvender deg til synshemmede
  - ▶ At det ofte er du som må ta initiativ til å hilse på den som ser dårlig
  - ▶ At du nevner alle elevenes navn ved tiltale
  - ▶ At du bruker språket aktivt og bevisst for å informere om hva som skjer
  - ▶ Gi ikke beskjeder ved uro – oppbrudd
  - ▶ Gi relevant informasjon til medelever
  - ▶ Benevn retning og gjøremål med konkrete ord. I stedet for «der borte», si "til høyre for døra "
-
- ▶ Eleven kan ha behov for å se nært på bilder/ting som vises fram i fellesskap
  - ▶ La eleven få en kopi av noe som skal vises fram i plenum
  - ▶ Gi eleven undervisningsnotater i forkant via Fronter/It's learning/e-post/minnepinne
  - ▶ Få tekst/bilder rett på skjerm (minnepinne/interaktiv tavle m/bildefanger)
  - ▶ Samle elevene nær interaktiv tavle, elevene kan bruke tavla selv
  - ▶ Ut fra eget nærmiljø – bygge opp mest mulig allsidige begreper om miljøet eleven er en del av
  - ▶ Legg til rette for egenopplevelser – for eksempel besøk på brannstasjon. Unngå «tomme» begreper som ikke eleven har erfaring med
  - ▶ Modeller, for eksempel utstoppede dyr, er bedre enn tegninger/bilder
  - ▶ Test hva som er den reelle forståelsen av begreper – begrepsinnhold
  - ▶ Prøv ut arbeid i små arbeidsgrupper
  - ▶ Sjekk ut hvordan eleven forstår rom-retning på skolen
-
- ▶ **Struktur:**
    - ▶ Garderobeplass bør være ytterst på en rekke
    - ▶ Hylle/skuff bør være ytterst, øverst eller nederst
    - ▶ Ryddig i klasserom og ganger
    - ▶ Ting i klasserommet har sin faste plass
    - ▶ Ergonomi; tilpasning av bord, stol, PC, ha hyller nær egen plass

- ▶ Ha en plan for ustrukturerte aktiviteter som friminutt og frilek
  - ▶ Gjøre avtaler før friminuttene
  - ▶ Felles aktiviteter i friminuttene
  - ▶ Trivselsledere
  - ▶ Fadderordninger ute
  - ▶ Vær oppmerksom dersom eleven faller utenfor sosialt
  - ▶ Observer eleven; hva gjør eleven og med hvem, tar vedkommende kontakt med andre elever, blir han/hun tatt kontakt med?
  - ▶ Øv på aktiviteter som gir eleven økt status
-
- ▶ Utnytt elevens sterke sanser/evner/erfaringer i undervisningssituasjonen
  - ▶ Skap erfaringer som er allsidige gjennom hørsel, berøring, smak, lukt, bevegelse. Samle opplevelser med fotos, film og lydfiler fra utflukter. Gjennomgå dem i etterkant med eleven(e).
  - ▶ Vær kreativ og varier arbeidsformene
  - ▶ Synstolk, forklar og gi informasjon/fortell hva som skjer – særlig om hendelser på avstand som eleven ikke kan se.
-
- ▶ Lekselesing er ofte tidkrevende og slitsomt. Vurder lekse-mengden sammen med foreldre
  - ▶ Lær eleven gode arbeidsrutiner
  - ▶ Bli godt kjent med elvenes hjelpemiddel selv og bruk det. Dette for å kunne støtte eleven effektivt bruk av hjelpemiddelet
  - ▶ En lærer på skolen bør være kontaktperson ifht hjelpemidler. Om utstyr ikke virker så ta direkte kontakt med NAV.

Spør: Hva ser du her?

...i stedet for å spørre: Ser du dette?

- ▶ La eleven få pauser fra synskrevende arbeid
- ▶ TTT (ting tar tid) - gi eleven tilstrekkelig tid til å utføre de oppgaver som skal gjøres, for eks:
  - å finne frem bøker, pakke sammen, gå til/fra friminutt
  - unngå å la elev som er synshemmet være sist ut i friminuttene
  - når dere studerer en gjenstand
  - når dere skal lese en tekst